

MODUL 1

Boosting Innovation for Food SMEs

Muligheder inden for innovation for SMV'er & styrken ved digitalisering og innovativ teknologi

<https://plantpowerproject.eu/>

Plant Power OERs Modules © 2025 af Plant Power Partnership er licenseret under CC BY 4.0. For at se en kopi af denne licens, besøg <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Indhold

- 01 Formål og målsætninger
- 02 Innovation i SMV'er – grundlæggende principper og betydning
- 03 Hvorfor innovere?
- 04 Digital forretning – digitaliserede salgs- og kommunikationskanaler for SMV'er
- 05 Praktiske anvendelser i plantebaserede SMV'er

Indhold

06

EU-politikker til støtte for
innovation og digitalisering

07

Oversigt

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or [name of the granting authority]. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

01

Formål og målsætninger

Formål

Dette modul giver en introduktion til de aktuelle tendenser inden for innovation i SMV'er, med fokus på at udnytte digitalisering, teknologi og innovation til at skabe vækst og bæredygtighed i den plantebaserede sektor. Modulet tager udgangspunkt i eksempler fra virkeligheden og bruger et letforståeligt sprog til at forklare, hvordan SMV'er kan innovere deres processer og produkter, øge effektiviteten, blive mere bæredygtige og bedre imødekomme markedets krav.

Mål

Når modulet er afsluttet, vil deltagerne være i stand til at:

- Forklare nøglebegreber relateret til innovation og digitalisering i SMV'er.
- Identificere de vigtigste områder, hvor SMV'er kan anvende teknologi og innovation.
- Erkende mulighederne ved digitale værktøjer såsom e-handel, automatisering eller blockchain til sporbarhed af fødevarer.
- Få et overblik over bæredygtige og smarte teknologier til forarbejdning og salg af plantebaserede produkter.
- Koble teori med praksis gennem casestudier og interaktive aktiviteter.

02

INNOVATION I SMV'ER – GRUNDLÆGGEND E OG BETYDNING

Hvad er SMV'er, og hvorfor er de vigtige?

Små og mellemstore virksomheder (SMV'er) defineres af Europa-Kommissionen som virksomheder med færre end 250 ansatte og en årlig omsætning på højst 50 millioner euro. De udgør 99 % af alle virksomheder i EU, står for to tredjedele af arbejdspladserne i den private sektor og bidrager med over halvdelen af Europas BNP. I mange regioner, især i landdistrikter og halvt landlige områder, er SMV'er de vigtigste drivkræfter bag beskæftigelse, innovation og lokal udvikling.

Hvad er SMV'er, og hvorfor er de vigtige?

Inden for fødevare- og landbrugsfødevaresektoren omfatter SMV'er en bred vifte af virksomheder, lige fra familieejede landbrug, fødevareforarbejdningsvirksomheder og håndværksvirksomheder til den nye generation af foodtech-startups og lokale tjenesteudbydere. Deres mindre størrelse, fleksibilitet og tilpasningsevne gør dem til ideelle platforme for afprøvning og implementering af innovative løsninger, især som svar på hurtigt skiftende forbrugerkrav og bæredygtighedsudfordringer.

Hvad er SMV'er, og hvorfor er de vigtige?

SMV'er spiller en **afgørende rolle** i at sikre fødevaremangfoldighed, understøtte principperne for cirkulær økonomi og bevare traditionel viden, samtidig med at de tager moderne teknikker til sig. Desuden er SMV'er ofte mere forankrede i deres lokalsamfund end store virksomheder, hvilket betyder, at deres innovationer kan have direkte og betydningsfulde virkninger på lokalt plan – lige fra bæredygtig indkøb og miljøvenlig emballage til udvikling af nye plantebaserede produkter.

Karakteristika ved innovation i SMV'er

Explain key concepts related to innovation and digitalisation in SMEs

Identify main areas where SMEs can apply technology and innovation

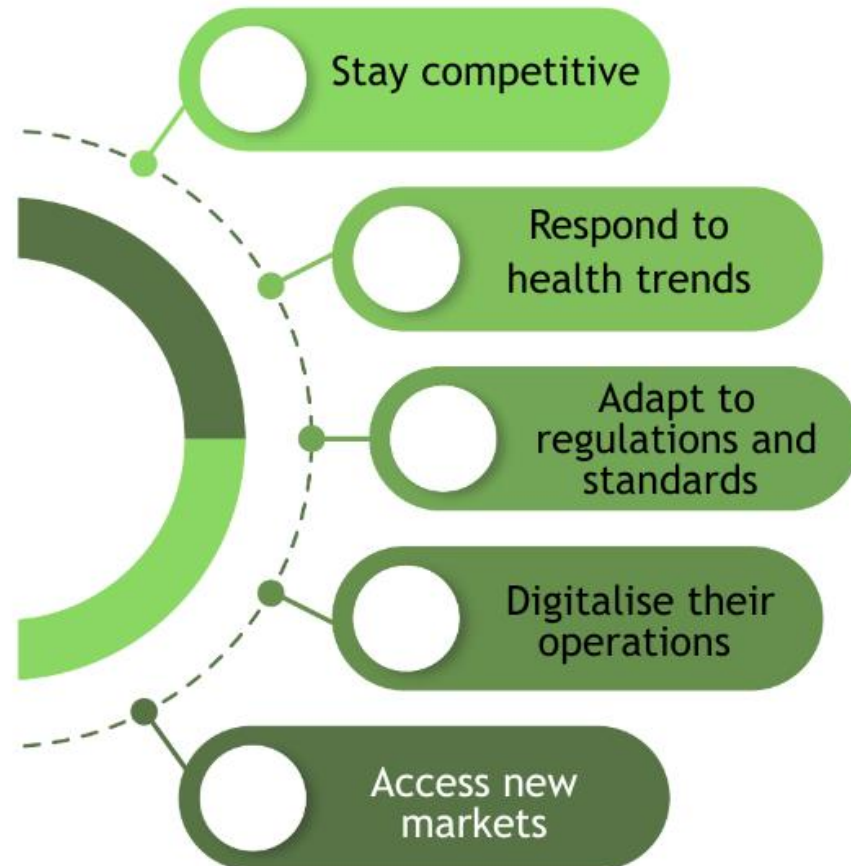
Connect theory with practice through case studies and interactive activities

Recognise the opportunities of digital tools such as e-commerce, automation, or blockchain for food traceability

Gain an overview of sustainable and smart technologies for processing and selling plant-based products

Hvorfor er innovation afgørende i fødevarerektoren?

Fødevarer- og landbrugsfødevarerektoren står over for nogle af vor tids mest presserende udfordringer: klimaforandringer, tab af biodiversitet, global befolkningsvækst, ændrede kostvaner og stigende pres på vand-, jord- og energiresourcerne. Innovation er ikke en luksus – det er en **nødvendighed** for at nå både **økonomiske** og **bæredygtigheds**mål.

Innovationstyper, der er relevante for SMV'er

SMV'er i fødevarerektoren kan drage fordel af mange former for innovation, ikke kun inden for produkter, men også inden for processer, forretningsmodeller og kundeoplevelser. De vigtigste innovationstyper omfatter:

- **Produktinnovation** – Udvikling af nye plantebaserede fødevarer, funktionelle ingredienser eller alternative proteinkilder.
- **Procesinnovation** – Indførelse af mere effektive, sikrere eller mere bæredygtige produktionsmetoder (f.eks. koldpresning, upcycling af biprodukter).

Innovationstyper, der er relevante for SMV'er

SMV'er i fødevarersektoren kan drage fordel af mange former for innovation, ikke kun inden for produkter, men også inden for processer, forretningsmodeller og kundeoplevelser. De vigtigste innovationstyper omfatter:

- **Emballageinnovation** – Brug af biologisk nedbrydelige, komposterbare eller genanvendelige emballageløsninger.
- **Organisatorisk innovation** – Implementering af principper for cirkulær økonomi, lean-produktion eller nye strategier for forsyningskæden.
- **Marketinginnovation** – Brug af storytelling, gennemsigtighed og digitale værktøjer til at skabe kontakt til bevidste forbrugere.

Innovationsudfordringer for SMV'er

På trods af deres potentiale støder SMV'er ofte på **hindringer for innovation**, herunder:

- **Begrænsede økonomiske ressourcer** til investering i forskning og udvikling, digitale værktøjer eller certificeringer.
- **Mangel på specialiseret personale** eller innovationsledere.
- **Utilstrækkelig adgang til markedsinformation** eller forbrugerindsigt.
- **Komplekse lovgivningsmæssige rammer**, især når det drejer sig om nye fødevarer eller eksport.
- **Lav bevidsthed om finansieringsmuligheder**, såsom EU- eller nationale støtteordninger.

Innovationsudfordringer for SMV'er

Af denne grund er mange innovationsstøtteprogrammer – såsom Horisont Europa, Erasmus+ og nationale udviklingsfonde – specifikt rettet mod SMV'er med tilbud om uddannelse, mentorordninger, adgang til infrastruktur og netværksmuligheder. Det er også grunden til, at Plant Power-projektet lægger stor vægt på at opbygge innovationskapaciteten hos SMV'er inden for fødevarebranchen gennem skræddersyede åbne undervisningsressourcer og inddragelse af interessenter.

03

Hvorfor innovere?

Former for innovation

- **Produktinnovation** – Denne form for innovation henviser til udviklingen af nye eller væsentligt forbedrede varer eller tjenester. I fødevarersektoren kan dette omfatte nye opskrifter på veganske oste, glutenfri bagværk eller proteinrige snacks fremstillet af bælgfrugter.
- **Procesinnovation** – Procesinnovation indebærer forbedringer i produktions- eller leveringsmetoden. Dette kan omfatte indførelse af energieffektive tilberedningssystemer, brug af AI-drevet kvalitetskontrol eller integration af kølekædelogistik for at reducere spild.

Former for innovation

- **Marketinginnovation –** Marketinginnovation fokuserer på nye emballagedesign, produktplaceringsstrategier eller kommunikationsteknikker. Brug af QR-koder for at skabe gennemsigtighed, miljømærker eller storytelling på sociale medier er almindelige eksempler.
- **Organisatorisk innovation –** Organisatorisk innovation henviser til ændringer i forretningsmodeller, partnerskaber eller interne processer. For eksempel overgang til cirkulære forretningsmodeller, samskabelse af produkter med kunderne eller brug af fleksible teamstrukturer.

Digitalisering kontra digital transformation

Digitalisering og **digital transformation** forveksles ofte, men de udgør to meget forskellige faser i den teknologiske udvikling.

Digitalisering fokuserer på at omdanne analoge opgaver til digitale for at forbedre effektiviteten – f.eks. ved at erstatte papirbaserede landbrugsregistre med regneark eller bruge en digital kalender til at styre såplaner. Disse ændringer strømliner arbejdet, reducerer fejl og gør det lettere at hente data, men de ændrer ikke fundamentalt, hvordan en SMV fungerer. De forbedrer adgangen til information og understøtter en bedre organisering, men den centrale forretningsmodel forbliver den samme.

Digitalisering kontra digital transformation

Digitalisering og **digital transformation** forveksles ofte, men de udgør to meget forskellige faser i den teknologiske udvikling.

Digital transformation går meget længere og omformer den måde, hvorpå værdi skabes og leveres, ved at integrere avancerede digitale teknologier på tværs af hele virksomheden. I landbruget kan dette betyde brug af IoT-sensorer, AI-drevne værktøjer og automatiserede vandingsystemer, der reagerer på jord- og vejrdato i realtid. Sådanne systemer reducerer ressourceforbruget, øger udbyttet og genererer miljømålinger, der kan deles med forbrugerne for at øge gennemsigtigheden og tilliden. Digital transformation forbedrer ikke blot eksisterende processer – den omdefinierer dem og sætter SMV'er i stand til at innovere, styrke deres markedsposition og tilpasse sig forventningerne til bæredygtighed i det udviklende økosystem for plantebaserede fødevarer.

Digital landbrug vs. digital forretning: Praktiske værktøjer til SMV'er

Den digitale revolution har skabt et helt nyt spektrum af muligheder for innovation. Det er dog vigtigt at skelne mellem to centrale områder, hvor SMV'er kan anvende digitale værktøjer:

- **Digital Farm** (med fokus på produktion)
- **Digital virksomhed** (med fokus på salg og kommunikation).

Digital transformation i plantebaseret fødevarerindustrien

Se denne video og udforsk den fascinerende verden inden for fødevarer teknologi, og opdag, hvordan teknologien revolutionerer fødevarerindustrien. Fra vertikal landbrug til laboratorieproduceret kød, robotteknologi til blockchain – lær om de nyeste fremskridt inden for fødevarerproduktion og bæredygtighed.

INTERNET
SOCIAL
CUSTOMER
PRODUCT
COMPETIT
GOALS
RESEARCH
ONLINE
TARG
SWOT
DIGITAL
RISK
COMMUNICATION
MARKET
SEO

DIGITAL

STRATEGY
SALES
TECHNOLOGY
BUSINESS
PROJECT
WEBSITE
MARKETING
ADVERTISING

04

**Digital forretning –
digitaliserede salgs-
og
kommunikationskan-
aler til SMV'er**

Forretning og digital transformation

Den digitale transformation i fødevarersektoren rækker langt ud over selve produktionen. Den ændrer den måde, hvorpå små og mellemstore virksomheder (SMV'er) sælger deres produkter, kommunikerer med kunderne og styrer de interne processer. Ved at tage digitale værktøjer i brug kan disse virksomheder strømline salget via e-handelsplatforme, målrette markedsføringen mod nichemålgrupper med skræddersyede budskaber og mindske den administrative byrde ved hjælp af regnskabssoftware, CRM-systemer eller online samarbejdsplatforme. På markedet for plantebaserede produkter er denne transformation især synlig i digitale kampagner, der fremmer sundhed, bæredygtighed og etiske værdier og opbygger forbrugertillid gennem storytelling og samarbejde med influencere.

Forretning og digital transformation

En vellykket transformation afhænger af en digitalt kompetent medarbejderstab, der er i stand til at tilpasse sig nye værktøjer og løbende forbedre processerne. Når den gennemføres korrekt, giver den digitale transformation selv de mindste virksomheder mulighed for at konkurrere med større virksomheder og fremme innovation, kundetilfredshed og langsigtet vækst.

Digital Farm – Værktøjer, der understøtter produktionseffektivitet

Den digitale revolution har skabt nye muligheder for innovation i hele værdikæden inden for landbrug og fødevarer. For små og mellemstore virksomheder (SMV'er) er det nyttigt at skelne mellem **Digital Farm** og **Digital Business**, da hvert område fokuserer på forskellige aspekter af vækst og effektivitet.

- **Digital Farm** henviser til brugen af digitale værktøjer, der understøtter **produktion, ressourceforvaltning og beslutningstagning på gården.**
- **Digital Business** fokuserer på, hvordan virksomheder digitaliserer deres **salg, kommunikation og interne drift.** E-handelsplatforme, social handel og digitale butikker giver SMV'er mulighed for at nå ud til kunder uden for de lokale markeder.

Digital gård – værktøjer, der understøtter produktionseffektiviteten

Grundlæggende digitale værktøjer

Miljøovervågning ved hjælp af jordfølere og vejstationer

Automatiske vandingsystemer

Digitale værktøjer til landbrugsdrift

Droner og fjernmåling

Digital markedsføring og e-handel

Opbygning af en digital butik

Brug af digitale marketingværktøjer

Implementering af cloudbaserede værktøjer til lagerstyring og regnskab,

Hvordan droner og kunstig intelligens forandrer landbruget

Vær med, når vi udforsker de uendelige muligheder og fordele ved at revolutionere landbruget med præcisionslandbrug og drone-AI-teknologi. Fra øget produktivitet til bæredygtighed dykker denne video dybt ned i, hvordan disse avancerede værktøjer former landbrugets fremtid.

Gå ikke glip af at være en del af denne landbrugsrevolution!

Hvad er e-handel, og hvordan kan digital markedsføring ændre landbruget?

Landbrug handler ikke længere kun om at dyrke afgrøder! Det handler om at skabe kontakt til forbrugerne i en digital verden. Fra branding på sociale medier til e-handelsplatforme ændrer digital markedsføring den måde, landmænd og landbrugsvirksomheder sælger deres produkter på.

Fra digitalisering til digital transformation

Digitalisering henviser til anvendelsen af digitale værktøjer til at udføre eksisterende processer mere effektivt.

Digital transformation indebærer derimod et mere strategisk skift, der omdefinerer forretningsmodeller, processer og kundeinteraktioner.

Fra digitalisering til digital transformation

Vigtige digitale værktøjer til SMV'er

- **Cloudtjenester** (f.eks. Google Workspace, Dropbox): Gør det muligt at gemme, dele og få adgang til forretningsdokumenter sikkert når som helst og hvor som helst. De understøtter samarbejde, versionsstyring og mindsker afhængigheden af fysiske arkiver.
- **CRM-systemer (Customer Relationship Management)**: Værktøjer som HubSpot eller Zoho CRM giver SMV'er mulighed for at spore kundeinteraktioner, administrere kontaktdatabaser, strømline kommunikationen og automatisere salgsprocesser. Dette resulterer i bedre kundefastholdelse og mere målrettet markedsføring.

Fra digitalisering til digital transformation

Vigtige digitale værktøjer til SMV'er

- **Digital regnskabssoftware** (f.eks. iDoklad, QuickBooks): Forenkler fakturering, udgiftsregistrering, lønudbetaling og regnskabsaflæggelse. Det mindsker den administrative byrde og forbedrer den økonomiske gennemsigtighed, især for små teams uden dedikeret regnskabspersonale.

E-handel og digital markedsføring

Opstart af en webshop:

- Platforme som Shopify eller WooCommerce gør det muligt for SMV'er nemt at oprette en onlinebutik, administrere produktkataloger og integrere betalings- og leveringsmuligheder.

Markedsføring på sociale medier:

- Platforme som Facebook, Instagram og TikTok giver mulighed for at opbygge fællesskaber, dele indhold (f.eks. opskrifter, produktnyheder) og interagere direkte med kunderne. Visuel storytelling er særligt effektivt i fødevarerektoren.

E-handel og digital markedsføring

Målrettet annoncering:

- Værktøjer som Meta Business Suite og Google Ads Express gør det muligt for selv små virksomheder at køre effektive annonsekampagner med begrænsede budgetter. Disse værktøjer bruger demografiske, interessebaserede og geografiske filtre til at øge afkastet af investeringen.

05

Praktiske
anvendelser i
plantebaserede
SMV'er

Blockchain og sporbarhedsteknologier

Blockchain er en form for distribueret regnskabsteknologi, der registrerer transaktioner på en måde, der er gennemsigtig, sikker og manipulationssikker. I forbindelse med fødevareproduktion er blockchain med til at sikre ingrediensernes ægthed og sporbarhed.

Vertikale landbrug og smarte drivhuse

I takt med at bybefolkningen vokser og pladsen bliver knap, har **landbrug i kontrollerede miljøer (CEA)** vist sig at være en bæredygtig løsning.

Intelligente drivhuse automatiserer belysning, temperatur, luftfugtighed og CO₂-niveauer for at sikre optimal vækst.

Vertikale landbrug og smarte drivhuse

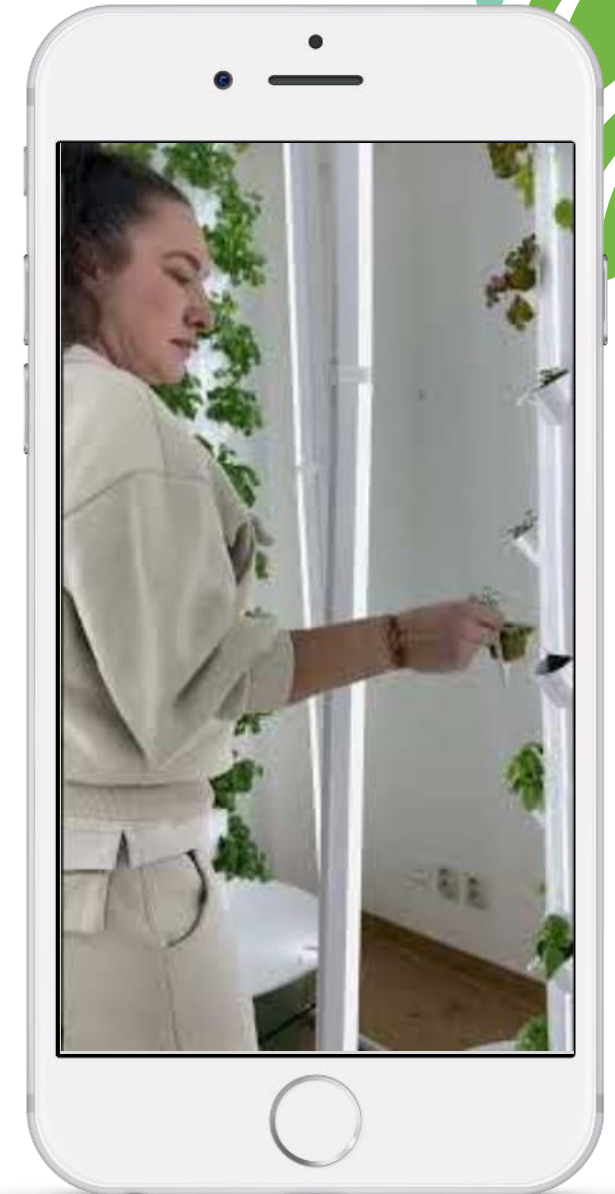
I mellemtiden går **vertikal landbrug** ud på at dyrke afgrøder i lodret stablede lag, ofte ved hjælp af hydroponik eller aeroponik.

Hausnatura – Indendørs vertikal landbrug i Bratislava

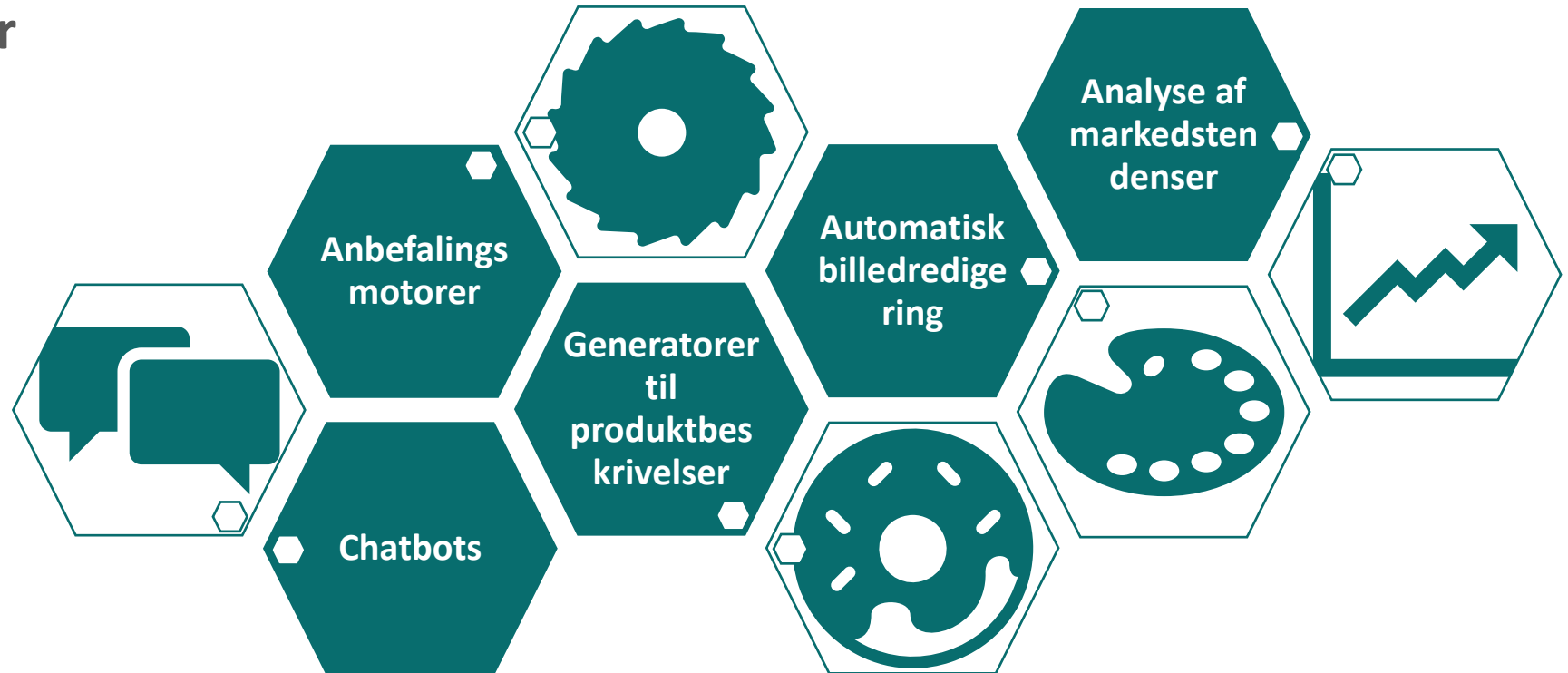
- **Sted:** Bratislava, Slovakiet
- **Virksomhed:** Hausnatura
- **Grundlægger:** Matej Papánek
- **Etableringsår:** 2021

Hausnatura er en af de første vertikale gårde i Slovakiet, der fokuserer på hydroponisk indendørs dyrkning af bladgrøntsager og urter. Gården ligger i Bratislava og drives udelukkende indendørs ved hjælp af vertikale reoler og teknologier til landbrug i kontrollerede miljøer.

Enkle AI-værktøjer til SMV'er

Praktiske værktøjer
omfatter:

06

**EU-politikker til
fremme af
innovation og
digitalisering**

EU-politikker til støtte for innovation og digitalisering

Flere strategier på EU-plan er med til at forme SMV'ers adgang til muligheder inden for innovation, digitalisering og bæredygtighed.

- Den **europæiske grønne pagt** støtter klimaneutrale og ressourceeffektive forretningsmodeller og tilbyder incitamentter til miljøvenlig emballage, cirkulær produktion, vedvarende energi og affaldsreduktion.
- Det **digitale årti 2030** fastsætter klare digitaliseringsmål, såsom udbredt anvendelse af cloud computing, kunstig intelligens og big data, og sikrer, at over 90 % af SMV'erne når et grundlæggende niveau af digital parathed gennem digitale innovationshubs og opkvalificeringsprogrammer

EU-politikker til støtte for innovation og digitalisering

Derudover tilbyder store EU-programmer finansiering og muligheder for samarbejde.

- **Horizon Europe** støtter forsknings- og innovationsprojekter inden for områder som bæredygtig fødevareproduktion, cirkulær økonomi og kunstig intelligens;
- **EIT Food** fremmer innovation i landbrugs- og fødevaresektoren gennem tilskud, støtte til opstartsvirksomheder og aktiviteter for fælles udvikling;
- og **Erasmus+** finansierer udvikling af digitale færdigheder, innovation inden for erhvervsuddannelse og iværksætteri gennem samarbejdspartnerskaber.

Tilsammen skaber disse initiativer et stærkt økosystem, der gør det muligt for SMV'er at omstille deres processer, samarbejde internationalt og forblive konkurrencedygtige på et marked i hastig forandring.

Støtteinstrumenter til SMV'er

EU stiller en bred vifte af praktiske støtteinstrumenter til rådighed, der hjælper SMV'er med at innovere og vokse, herunder:

- tilskud,
- inkubatorer,
- rådgivningsnetværk
- og digitale innovationscentre.

Støtteinstrumenter til SMV'er

Finansielle værktøjer:

- EU-støttede tilskud,
- kaskadefinansiering
- og programmer som det tidligere SMV-instrument (nu en del af EIC Accelerator)

gør det muligt for virksomheder at indføre rene teknologier, gennemføre digitalisering eller opskalere banebrydende ideer.

Bæredygtighed og innovation er ikke længere to adskilte veje — i den moderne fødevarebranche fører de til det samme mål.

07

Læring Resumé

Læringsoversigt

Dette modul undersøger, hvordan innovation og digitalisering kan understøtte vækst, bæredygtighed og konkurrenceevne hos små og mellemstore virksomheder (SMV'er) inden for sektoren for plantebaserede fødevarer. Deltagerne får en forståelse af, hvorfor innovation er afgørende for at tackle udfordringer som bæredygtighed, skiftende forbrugerkrav og begrænsede ressourcer. Modulet introducerer centrale innovationstyper, herunder produkt-, proces- og markedsføringsinnovation, og forklarer, hvordan hver af disse kan anvendes i SMV'er inden for fødevarer og landbrugsfødevarer. Der skelnes klart mellem digitalisering, som forbedrer effektiviteten ved at digitalisere eksisterende opgaver, og digital transformation, som fundamentalt omformer forretningsmodeller gennem avancerede teknologier.

Læringsoversigt

Deltagerne bliver introduceret til praktiske digitale værktøjer til både produktion (Digital Farm) og salg og kommunikation (Digital Business), herunder e-handelsplatforme, digital markedsføring, cloud-tjenester, CRM-systemer, AI-værktøjer og blockchain til sporbarhed. Eksempler fra virkeligheden, såsom vertikal landbrug og intelligente drivhuse, illustrerer, hvordan innovation kan implementeres i praksis. Endelig sætter modulet fokus på EU-politikker og finansieringsprogrammer, der støtter innovation, udvikling af digitale kompetencer og bæredygtige forretningsmetoder.

Samlet set skal deltagerne være i stand til at identificere innovationsmuligheder, forstå relevante digitale værktøjer og erkende, hvordan bæredygtighed og digital transformation kan skabe langsigtet værdi for plantebaserede SMV'er

Tak, fordi du har gennemført modul 1: Muligheder for innovation for SMV'er og styrken ved digitalisering og innovative teknologier

Støtte til den europæiske fødevareresektor
i indførelsen af plantebaserede
innovationer og bæredygtighed.

følg vores rejse

<https://plantpowerproject.eu/>

Co-funded by
the European Union